

HURTIGT FREM MOD

ET KLIMANEUTRALT DANMARK

HURTIGT FREM MOD ET KLIMANEUTRALT DANMARK

Jeg er ikke i tvivl om, at vi er nødt til at holde den globale opvarmning nede på 1,5 grader. Det er det mål Parisaftalen anbefaler. Det kræver en stor indsats i hele verden. I Danmark var vi med Energiforliget fra 2012 helt i front med den grønne omstilling, men de Venstreledede regeringer har spildt 4 år og vi har set en foruroligende stigning i Danmarks klimaforurening i 2017 og 2018.

Med Energiaftalen 2018 lykkedes det for SF og andre gode kræfter at få sat nyt skub i omstillingen. Regeringen spillede ud med een ny havvindmøllepark; vi endte med at aftale tre, og sådan var det hele vejen igennem. Aftalen er et godt skridt i den rigtige retning, men den er slet ikke nok. Der kan gøres mere på energi, og der er navnlig brug for at gøre meget mere på transport og landbrug, hvor regeringen har lagt op til en blanding af småting, bogholderikneb og løse visioner om en masse elbiler.

SF har fremlagt en række klimaudspil, og dem har vi samlet – med en række ekstra forslag – i denne plan. Vi foregiver ikke, at vi kan regne nøjagtigt på alle forslag. Derfor har vi også afsat økonomiske reserver, der kan finansiere yderligere forslag. Vi er overbevist om, at med disse forslag kan vi nå en CO₂-reduktion på 70 pct. i 2030, og det betyder, at vi giver vores bidrag til at opfylde 1,5 graders målsætningen.

Det vil blive en opgave for Klimarådet at rådgive om præcis hvordan vi kommer i mål, og det skal så omsættes til bindende mål, der skrives ind i selve Klimaloven. Hvert år når der fremlægges finanslovsforslag skal der være opgørelser over, hvordan det går med at opfylde klimamålet, og hvis vi sækker bagud skal der være en forpligtelse

ORDFØRER/KONTAKT:

PIA OLSEN DYHR

Pia.Olsen.Dyhr@ft.dk
3337 4460

til i forbindelse med finanslovsaftalen at gennemføre nye initiativer, der vil bringe os tilbage på kursen.

Kan vi gøre endnu mere? Måske. Men vi skal huske, at det jo går ud på at redde klimaet, og derfor vil SF ikke lave bogholdergevinster ved at komme med forslag, hvor hovedvirkningen bare er at flytte produktion til andre lande, hvor der endda er risiko for, at produktionen bliver mere klimabelastende end den tilsvarende produktion i Danmark. Det gavner jo ikke klimaet. Det er også derfor den grønne kamp i EU er så vigtig. I stedet for at flytte produktion skal vi mindske efterspørgslen efter klimabelastende produkter som kød og flyvning og samtidig gøre hvad vi kan for at nedbringe klimabelastningen pr. produceret enhed. SF tager som altid grønt ansvar.

Pia Olsen Dyhr

EN BINDEnde KLIMALOV

Klimaloven skal strammes, så den fastsætter bindende klimamål og en initiativforpligtelse, hvis målene overskrides. Målene skal fastsættes efter anbefaling fra et styrket Klimaråd, så Danmark opfylder vores del af målet om højst 1,5 graders temperaturstigning.

SF mener:

- > Der fastsættes år for år et loft over Danmarks klimaforurening
- > Ved fremlæggelse af finanslovsforslaget redegøres for om loftet er overholdt og forventes overholdt i de kommende år. Hvis det ikke er tilfældet, skal der i finanslovsaftalen gennemføres tiltag, der sikrer at Danmark hurtigt kommer tilbage på sporet
- > Klimarådet skal komme med anbefalinger om størrelsen af loftet for klimaforureningen og kontrollere, at det bliver overholdt, herunder om fremskrivninger og initiativer er realistisk beskrevet
- > Klimarådet skal løbende udarbejde og vedligeholde en oversigt over mulige virkemidler, herunder deres effekt og omkostninger

MÅLSÆTNINGER:

SF overordnede målsætning er, at vi skal nå 1,5 graders målet fra Parisaftalen.

Vores mål er en 70 pct.s reduktionsmålsætning i 2030 (i forhold til 1990-basisåret). Vi ved, at det kan lade sig gøre for CO₂ med kendte virkemidler. Vi kan også komme meget tæt på, når det gælder alle drivhusgasser under et – men her vil vi være afhængige af landbrugsteknologiske fremskridt, som vi ikke kan forudse med sikkerhed. En 70 pct. reduktion af CO₂-udslippet vil betyde, at Danmark giver sit bidrag til at nå 1,5 graders målet.

Danmark skal fra klimaneutralt eller bedre fra 2040. Der skal i løbet af 2040'erne samlet set være en negativ drivhusudledning. Det bliver muligt som følge af SF's forslag om en skovfond.

- > Før 2025: Alle taxaer og offentlige personbiler skal køre på el (eller grøn gas)
- > Senest i 2025: Stop for al diesel i de 35 største byer (gælder også last- og varebiler)
- > 2030: Stop for salg af benzin- og dieselmotorer. 1 mio. elbiler.
- > Frem til 2040: Stigende krav til flytrafikken, flyafgift, og i 2040 stop for brug af fossilt brændstof

2030: Landbrugets klimaudslip mindst 30% ned i forhold til nu. Danmark skal mindst leve op til EU's krav for ikke-kvotesektoren uden brug af kvotekøb og bogholderikneb.

Udfasning af fossile brændstoffer:

- > Før 2025 (i særlige tilfælde senest 2028): Kul udfaset ikke kun i elproduktion, men også i fjernvarme og industri.
- > 2030: Fossil olie udfaset i faste anlæg herunder oliefyr
- > 2035: Stop for brug af naturgas – dansk gasforbrug skal være "grøn gas" (biogas mv.). Dermed er det slut med brug af fossile brændstoffer udenfor transportsektoren
- > 2040: Stop for brug af fossil olie i transportsektoren. Der med er det helt slut med forbrug af fossile brændstoffer

Transport og udfasning af benzin- og dieselmotorer

- > Nu: Afgiftsomlægning der øger salget af elbiler og mindsker salget af benzin- og dieselmotorer
- > Nu: Alle nye kontrakter på busser og færger i kollektiv trafik skal være el eller grøn gas. .

LANDBRUG

Landbruget står for 30 pct. af Danmarks klimaforurening. Det er helt nødvendigt, at der sker en reduktion. Det skal grundlæggende ske på to måder – ved at tage noget landbrugsjord ud af drift og ved at reducere klimaforureningen pr. produceret enhed.

SF mener:

- > Senest i 2030 skal i alt 308.000 hektar jord være taget ud af produktion. Det omfatter 108.000 hektar kulstofsrige (organogene) jorde og andre lavbundslande tæt på åer og søer samt 200.000 hektar andre jorde der omdannes til skov. Husdyrproduktionen forudsættes reduceret procentvis svarende til reduktionen i landbrugsarealet.
- > Alt staldgylle skal behandles (bortset fra meget små bedrifter) fx gennem bioforgasning
- > Landbruget skal betale dieselaftgift; afgiften føres tilbage til landbruget efter objektive kriterier fx dyrket areal eller omsætning
- > Ny teknologi, fodersammensætning, dyrkningsmetoder og afgrødevalg
- > Forbruget af klimabelastende fødevarer søges reduceret gennem information, offentlig indkøbspolitik til kantiner mv.
- > Der skal arbejdes med en klimaafgift på landbruget, der tilskynder til klimaeffektiv produktion – under hensyn til at størstedelen af vores landbrugsproduktion eksporteres og med social kompensation til forbrugerne. Klimaafgiften vil blandt andet gøre oksekød dyrere og sænke forbruget.

I SF's klimalandbrugsudspil er tiltagene beskrevet mere detaljeret. Tallet for udtag af jorde er opjusteret efterfølgende, således at klimagevinsten skønnes til knap 4,5 mio. tons CO₂-eq eller omkring 30 pct. i 2030, hvortil kommer effekten af skov samt tiltag, som vi ikke har kunnet regne på. SF ønsker herudover at begrænse importen af soja til foder blandt andet gennem dyrkning af mere græs. Sojaimporten belaster klimaet svarende til 1,65 mio. tons CO₂. Denne belastning indgår ikke det danske klimaregnskab

SKOV

Skov har mange fordele – også for klimaet. En hektar skov kan på langt sigt spare atmosfæren for 1/2 tons CO₂ eller mere. Det nye skovareal skal omfatte både urørt skov, rekreativ skov og produktionskov, der fx kan levere byggematerialer. Al skov skal forvaltes bæredygtigt.

SF mener:

- > Handling og penge bag skovmålsætningen: I 1989 vedtog Folketinget, at Danmarks skovareal skulle fordobles i løbet af en skovgeneration – dvs. frem til 2064. Målsætningen halter gevaldigt. For at nå målsætningen skal skovarealet øges med til i gennemsnit 10.000 hektar/år mod ca. 3.000 hektar/år i de forløbne år. SF foreslår at vi sætter turbo på ny skov ved at oprette en skovfond, der gør det muligt at fremrykke den nye skov, så vi kan få etableret 200.000 hektar ny skov i løbet af den kommende valgperiode

Det nye skovareal skønnes at kunne lagre kulstof svarende til ca. 84 mio. tons CO₂ frem til 2050. Det er ca. 2,8 mio. tons om året. Det vil dog gå

betydelig langsommere i begyndelsen – simpelthen fordi træerne vokser forholdsvis langsomt i starten. Til gengæld vil der i 2050 være en lagring svarende til over 8 mio. tons CO₂.

TRANSPORT PÅ LANDJORDEN

Fremtidens persontransport vil overvejende være baseret på el fra vedvarende energikilder. Der hvor el ikke er en realistisk løsning skal der bruges andre former for vedvarende energi såsom grøn gas (biogas mv.) og biobaserede flydende brændsler. Det vil primært være relevant i den tunge vejtransport. Omlægningen af bilparken, jernbanelinjen etc. kan desværre ikke ske på et enkelt år, men senest i 2040 skal transportsektoren være CO₂-neutral.

SF mener:

- Bilafgifterne skal – her og nu – omlægges så benzin- og dieslbiler i snit bliver 25.000 kr. dyrere og pengene bruges på at gøre elbiler billigere. Omlægningen skal ske, så prisstigningen bliver størst for biler med et højt klimaaftryk.
- Firmabiler der kører på el skal have en lavere beskatning, og store firmabiler, der kører på benzin- og diesel skal have en højere beskatning. Rigtig mange personbiler starter deres liv som firmabiler, så dette vil have en stor effekt.
- Afgiften på brug af biogas i transportsektoren skal sættes ned, så den svarer til afgiften på diesel.
- Senest i 2025 skal dieslbiler forbydes i de 35 største byer. Det gælder også vare- og lastbiler med undtagelse af industrizoner og havne

- I 2030 skal der være stop for salg af benzin- og dieslbiler. Hvis prisen på elbiler falder hurtigt fremrykkes denne dato
- Taxaer, busser og offentlige køretøjer skal senest ved udskiftning/kontraktfornyelse køre på el eller grøn gas – med mulighed for dispensation fx for udrykningskøretøjer
- Væksten i biltrafikken skal stoppes. Derfor skal kollektiv transport og cyklisme være mere attraktivt. SF har foreslået at investere 50 mia. kr. i nye kollektive trafikprojekter og cyklisme frem til 2030, hvor mindst 95 pct. af den kollektive trafik skal køre på vedvarende energi. Det skal undersøges, om man kan komme op på 100 pct. fx gennem brug af batteritog. Se [SF's grønne transportinvesteringsplan](#).
- I 2040 skal der være stop for brug af fossile brændstoffer i transportsektoren – tilbageværende benzin- og dieslbiler skal køre på avancerede, ikke- fødevarerbaserede, biobrændstoffer.

Se også SF's klima-transportudspil.

SF's udspil vil reducere CO₂-udledningen fra personbiler med over 2 mio. tons CO₂ i 2030. Tallet vil stige hurtigt herefter som følge af, at alle nye biler vil være elbiler. I 2033 vil reduktionen således ligge på omkring 3,2 mio. tons. Disse tal omfatter ikke godstransport – effekten her kan være omkring ligeså stor og vil især afhænge af i hvilket tempo der omlægges til el og grøn gas. Hvis elbiler falder hurtigt i pris vil effekten være betydelig større.

Fakta: Der markedsføres allerede i dag vare- og lastbiler, der kører på el.

FLY OG SKIBE

Langt størstedelen af CO₂-udslippet fra skibe og fly kommer fra udenrigsruter. Der er derfor et særligt stort behov for international regulering af skibe og fly. SF arbejder i EU og andre organer for CO₂-afgifter eller krav om CO₂-kvoter for skibe og fly, og støtter andre tiltag for at begrænse deres klimaforurening.

SF mener:

- Færgeruter skal omlægges til el eller grøn gas så hurtigt som muligt. Ved kontraktfornyelse for færger ydes kun statstilskud, hvis der vælges el eller grøn gas, såfremt en sådan løsning er mulig.
- Der indføres en flyafgift på 60 kr. på rejser i Europa og op til 400 kr. på oversøiske rejser. Børn halv afgift. Også afgift på gods, der transporteres på fly. Den grønne check forøges med 200 kr./år som -social kompensation, hvilket svarer til at man kompenserer for 1-2 rejser inden for Europa om året. Det står dog alle frit for at bruge pengene til noget andet – det kunne være tilskud til en togrejse eller cykelferie i Danmark.
- Flyvning skal begrænses gennem øget brug af videokonferencer.
- Indenrigsflyvning skal begrænses gennem hurtigere og billigere tog – Timemodellen skal gennemføres.

Fakta: Langt den største andel af klimabelastning fra danskernes flyveture stammer fra udenrigsflyvninger, der ikke tæller med i Danmarks klimaregnskab. SF's forslag om afgift skønnes at reducere

antallet af flyrejser med 5 procent i forhold til udviklingen uden afgift.

GAS

Gas kan være naturgas – som er et fossilt brændstof der bidrager til CO₂-udslippet – men kan også fremstilles som klimaneutral grøn gas fx som biogas. I alle tilfælde har gas den fordel, at det er nemt og billigt at lagre, og Danmark har i forvejen to store gaslagre. Grøn gas skal derfor afløse naturgas, således at Danmarks gasforbrug i 2035 og frem modsvares af vores produktion af grøn gas. Reglerne om brug af fødevarer som fx majs i biogasanlæg skal strammes markant – også med denne stramning kan man øge produktionen af biogas markant.

SF mener:

- Der skal afsættes penge til en yderligere udbygning med biogas og andre forgasningsprojekter. Som følge af beslutningen om at lukke den nuværende tilskudsordning allerede fra årsskiftet 2019/20 fremrykkes det i Energiaftale 2018 aftalte biogasudbud mest muligt, og der afsættes dobbelt så mange penge til biogasudbud i perioden 2020–25 i forhold til det der fremgår af Energiaftalen fra 2018.
- I 2030 skal mindst 2/3 af vores forbrug af gas være dækket af grøn gas, og i 2035 skal det være hele forbruget. Der afsættes de nødvendige midler til udbud af grøn gas også efter 2025
- Der skal stilles krav til husdyrbrug over en vis størrelse om at alt staldgylle skal forgas-ses. Endvidere skal gylle nedkøles og/eller afhentes til biogasanlæg hyppigt (alt efter

gårdens størrelse) for at begrænse metanudslip og øge biogasudbyttet

- > Spildevandsanlæg over en vis størrelse skal forgasse deres spildevandsslam
- > Der skal forskes i bedre, billigere og nye metoder til fremstilling af grøn gas

INDUSTRIELLE DRIVHUSGASSER

Der er tale om gasser, der bruges i meget små mængder, men som har en meget voldsom klimaeffekt, der typisk er mindst 1.000 gange kraftigere end CO₂, og helt op til 23.000 gange.

SF mener:

- > Industrielle drivhusgasser skal overalt hvor det er muligt erstattes med andre gasser med lille eller ingen klimaeffekt
- > Industrielle drivhusgasser må kun bruges i lukkede anlæg og skal altid opsamles, når et anlæg tages ud af brug

ENERGIEFFEKTIVITET

Samtidig med energiproduktionen omlægges til vedvarende energi, skal energieffektiviteten øges, dvs. spild af energi skal minimeres. Jo mindre vores energiforbrug er, jo hurtigere kan vi komme op på 100% vedvarende energi. Desuden vil fortsat satsning på energieffektivisering sikre, at danske virksomheder fortsat vil være i front ift. eksport af energibesparende teknologi. Der er fortsat et stort potentiale for effektivisering. F.eks. ligger 34% af den danske boliger i de dårligste energiklasser – E-G. Og i energiselskabernes energispareordninger har man prioriteret de store

virksomheder, mens de små og mellemstore er forsømt.

Energieffektivisering skal ske bredt, i såvel bygninger som virksomheder, og der skal sikres økonomiske incitament, der fremmer effektivisering.

SF mener at:

- > Danmark som minimum skal leve op til EU's fælles vejledende mål for energieffektivisering på 32,5 pct. i 2030 i forhold til 2007 uden brug af bogholderkneb
- > Der skal etableres en energisparefond med et statsligt indskud på 400 mio. kr. i alt, der skal kunne yde lån for i alt 20 mia. kr. til energispareprojekter i både leje- og ejerboliger, såsom vinduesudskiftning, hulmursisolering, isolering i forbindelse med nyt tag, installation af varmepumpe samt til større samlede energirenoveringer i boliger og virksomheder. Hvis der er tale et større projekt, såsom nyt tag, skal det være et krav, at alle relevante energisparetiltag gennemføres i forbindelse med projektet. Lån ydes primært i de tilfælde, hvor man ikke kan få et realkreditlån, og med en samlet ydelse på niveau med realkreditlån. Lånene finansieres som genudlån fra staten. Det vurderes, at fonden vil være selvfinansierende.
- > Den energirenoveringsstrategi og handlingsplan for bygninger, som længe har været planlagt, skal udarbejdes snarest
- > Energirenoveringer, vedvarende energianlæg, varmepumper mv. skal ikke omfattes af det kommunale anlægsloft
- > Udnyttelsen af overskudsvarme skal fremmes. Der er indgået en aftale om

overskudsvarme, og der skal løbende holdes øje med om den sikrer en høj udnyttelse af overskudsvarmen hensigten

- Informationsindsatsen for energibesparelser skal bringes op på 2012-niveauet, herunder skal Videnscenter for Energibesparelser bevares

FREMTIDENS ELFORBRUG SKAL DÆKKES AF VEDVARENDE ENERGI

Fremtidens elproduktion vil helt overvejende kunne komme fra vindmøller og solceller. I en overgangsperiode vil der være brug for fast biomasse (træpiller mv.).

Der vil være tidspunkter, hvor der ikke er vind og sol nok til at dække elforbruget. Derfor har vi brug for gode udlandsforbindelser og lagring, som bl.a. kan ske ved batterier, brug af gaslagre (el kan bruges til at fremstille grøn gas, og grøn gas kan bruges til at fremstille el). Endvidere kan forbruget i et vist omfang lægges på tidspunkter, hvor der er rigeligt vind og sol ligesom det er vigtigt at sprede forbruget ud over døgnet.

VE-baseret elproduktion skal i 2030 mindst svare til dansk elforbrug. Vind og sol skal udbygges i mindst den takt, der skal til at nå denne målsætning. Alene 1 mio. elbiler i 2030 vil fx kræve hvad der svarer til cirka 1 ekstra, stor havvindmøllepark.

SF mener:

- Stop for kul – udfases inden 2025, dog evt. først i 2028 for Nordjyllandsværket, hvis udskydelsen viser sig at være nødvendig for at få en langsigtet løsning, der ikke blot går ud på at erstatte kul med træpiller
- Der er i Energiaftale 2018 afsat 4,2 mia. kr.

til nye teknologineutrale udbud for landvind, solceller mv. Det vil give et meget stort løft af produktionen af vedvarende el, hvis man kan regne med erfaringerne fra det første teknologineutrale udbud fra 2018. Når det nye, storeudbud er afgjort skal der tages stilling til behovet for yderligere udbud – det er dog også ret sandynligt, at landvind og store solcelleanlæg efterfølgende vil kunne klare sig uden tilskud

- For at sikre, at Danmark er selvforsynende med VE-el skal der i den kommende regeringsperiode besluttes yderligere mindst

ET MULIGT HAVVINDMØLLEVENTYR MED EUROPÆISK PERSPEKTIV

Danmark råder over store havarealer som er egnet til havvind. En screening har vist, at der kan placeres mindst 40GW havvind i de danske farvande, primært Nordsøen og Kattegat. Det svarer til 40-50 havvindmølleparker af den størrelse, der er aftalt 3 af i Energiaftalen 2018. Det svarer igen til en produktion, der langt overstiger Danmarks elforbrug. De 40 GW er forsigtigt sat, og tallet kan være fx dobbelt så stort. Ser man mere bredt på Østersøen, Nordsøen og havene omkring Storbritannien/ Irland vurderer Ørsted, at man her kan producere hvad der svarer til 80 pct. af Europas forventede elforbrug i 2030 til en fornuftig pris. Når havvind engang forhåbentlig kan klare sig uden tilskud, skal Danmark give mulighed for maksimal udbygning i den danske del af Nordsøen – med kabelforbindelser til alle lande rundt om Nordsøen. Naturligvis under forudsætning af, at havfugle, havpattedyr og andre naturværdier i Nordsøen sikres.

2 nye havvindmølleparker ud over de 3 der indgik i Energiaftale 2108. Alternativt en park på dobbelt-størrelse (1600MW eller mere). Det skal sikres, at alle 5 parker kan tages i brug før 2030.

- > Der skal laves en plan der sikrer, at kapaciteten i elnettet er tilstrækkelig til de mange flere elbiler og varmepumper
- > Elpris og -elafgifter skal understøtte dels en jævn fordeling af elforbruget over døgnet, dels giver mulighed for at lægge forbruget på tidspunkter, hvor der er meget vind (og sol)
- > Det skal sikres, at en stor del af solcellekapaciteten udbygges på tage, især store tage, f.eks. på stalde, fabrikker og haller. Derved undgås, at de beslaglægger jord, der fx kunne bruges til skov eller konkurrere med fødevarerproduktion. For at fremme dette formål foreslås:
 - At der etableres en særlig tilskudsordning til solceller indbygget i tegl eller andre tagmaterialer med henblik på at øge udbredelsen, og skabe et større marked, som forventes at føre til en lavere pris
 - At der indføres en ubureaukratisk solcelleordning for kommunerne, der fremover skal kunne placere solceller på kommunale bygninger uden noget krav om at oprette et særskilt selskab. Til gengæld skal der betales fuld elafgift for al el, der produceres af nye kommunale anlæg, i det der gives en støtte på fx 15-20 øre pr. kilowatttime, som solcellerne producerer.
- > Der afsættes 300 mio. kr. årligt til vedvarende energi, som ikke er omfattet af de teknologineutrale udbud eller biogasud-

buddet i Energiaftalen 2018. Denne pulje skal finansiere udvikling af former for vedvarende energi som endnu ikke er fuldt konkurrencedygtige med landvind og store, markbaserede solcelleanlæg. Ovenstående solcelleforslag finansieres af denne pulje.

- > Gas til opstart af kraftværker og dækning af perioder med for lidt vind og sol skal løbende omlægges til grøn gas. Omlægningen skal være tilendebragt senest i 2035.
- > Forskning i, udvikling af og investeringer i energilagring
- > Brug af fast biomasse (træpiller o.lign.) i kraft- og varmepumper skal afvikles inden 2040

VARME

Gennem en kombination af energibesparelser og omlægning til vedvarende energi kan brugen af fossile brændstoffer til opvarmning nedbringes i hurtig takt, og være helt afviklet i 2035. Fjernvarmen passer godt ind i den grønne omstilling, og skal derfor styrkes. I den individuelle varme skal olie og naturgas udfases og erstattes med især varmepumper.

SF mener:

- > Fjernvarmen skal fortsat kunne få billige lån med kommunal garanti. Den skal i stigende grad baseres på varmepumper, geotermi, overskudsvarme og restvarme fra energilagring. I en overgangsperiode vil der fortsat være brug for fast biomasse (træpiller etc.). Fjernvarmen tilskyndes til at opbygge varmelagre fx i form af store vandbassiner

- > Stop for kul – udfases inden 2025, dog med dispensationsmulighed frem til 2028, hvis der på enkelte, specifikke værker ikke kan findes gode alternativer inden 2025
- > Straksforbud mod installation af oliefyr
- > Ejere af nye gasfyr skal oplyses om, at en andel af gasforbruget fremover skal være grøn gas. Denne andel skal stige over tid og være 100 pct. i 2035. Installeret et gasfyr skal man være indstillet på, at prisen på gassen meget vel kan stige som følge heraf
- > Elvarmeafgiften sættes yderligere ned såfremt bygningen har installeret en varmepumpe. Ordningen med leasing/leje af varmepumper fortsættes og udbredes
- > Såfremt der ikke inden for det næste årstid kommer gang i installation af meget store varmepumper på kraftvarmeværkerne, laves en forsikringsordning for de første 2-4 projekter for at indhøste erfaringer og skabe forbilleder.
- > Der stilles krav om certificering af fast biomasse til opvarmning. For nye brændeovne stilles straks krav om effektive filtre – mens det i de eksisterende kræves fra 2025 i byerne. Disse krav vil medvirke til at gøre andre alternativer mere konkurrencedygtige – og dermed få flest muligt til at vælge andre fossilfri løsninger end fast biomasse på sigt.

Fakta: Med Energifaftalen 2018 forventes over 90% af fjernvarmen at komme fra vedvarende energi i 2030. Resten vil komme fra afbrænding af affald.

AFFALD, GENBRUG, OG

GENANVENDELSE

I dag forbrænder vi en stor del af vores affald. Det er forbundet med en række miljøproblemer og det er heller ikke fornuftigt i forhold til klimaet.

SF mener:

- > Vi skal have mere genbrug og genanvendelse – hvilket ofte vil have en positiv klimaeffekt, fordi klimabelastningen er mindre end ved udvinding af nye råvarer og fremstilling af produkter fra bunden af.
- > Vi skal begrænse brugen af engangsprodukter. EU er allerede i gang med denne proces for plastikprodukter, men vi skal aktivt skubbe på, at den føres til ende og også omfatter produkter lavet af andet end plast.
- > Der skal senest i 2032 være stop for afbrænding af dansk affald. For at fremme omstillingen forhøjes affaldsvarmeafgiften frem mod 2032. Det affald der ikke kan genbruges eller genanvendes skal ikke brændes, men forgasses eller behandles på anden måde. I det omfang restproduktet skal anvendes til jordforbedring skal det ske på en måde, så der ikke kommer giftige tungmetaller ud i naturen.
- > Metanudslippet fra eksisterende lossepladser skal reduceres mest muligt gennem bio-cover eller andre teknikker.

PLAST

Plast fremstilles i dag af råolie, og det meste plast ender i Danmark i et forbrændingsanlæg. Det belaster klimaet svarende til over 1 mio. tons CO₂ eller ca. 2 pct. af den samlede danske klimaforurening. Ved overgang til forgasning vil der være en tilsvarende klimabelastning. Det er derfor vigtigt

med en klima-plast plan. Det er dog svært at se hvordan vi kan komme ned på nul belastning så længe vi importerer plast (fx som indpakning) fremstillet af råolie.

SF mener:

- > Plast skal genanvendes så mange gange som muligt. Afbrænding eller forgasning af blandet affald indeholdende plast skal pålægges en forhøjet afgift for at fremme genanvendelse.
- > Brugen af engangsprodukter og plast i engangsprodukter skal begrænses mest muligt
- > Behovet for ny plast skal reduceres og målet er at plast ikke baseres på råolie, men på grønne gasser, metaniseret CO₂ og andre alternative råstofkilder. For at undgå problemer i genanvendelsen skal den ny plast være kemisk identisk med standardplasttyperne. Der er behov for forskning og udvikling.

INDUSTRIPROCESSER

Energiforbruget i industrien skal lægges om. Hvor det er muligt, skal der bruges elektricitet, og der hvor det ikke er muligt skal der lægges om fra kul og olie til gas. Gas kan og skal efterhånden være grøn gas, men eftersom det er samme slags gas som naturgas kan overgangen til grøn gas ske gradvist og uden krav om omlægning af produktionen. Generelt skal industrien, ligesom alle andre, spare på energiforbruget.

SF mener:

- > Der afsættes en pulje på fx 100 mio. kr. årligt – og mere hvis det er nødvendigt – til omlægning af energiforbruget i industrien væk fra kul og olie og over til el og gas. Kul skal være ude helt i 2025 og allersenest i

2028 og (fossil) olie senest i 2035

- > Fortsat mulighed for tilskud til og rådgivning om energibesparelser, herunder også til små og mellemstore virksomheder, som har haft mindre gavn af de hidtidige ordninger. Virksomheder af en vis størrelse skal energicertificeres for at få tilskud og nedsat energiafgift (se afsnit om afgifter).

DATA CENTRE

Datacentre bruger store mængder el, som er praktisk talt afgiftsfri. De er omfattet af principperne om at spare mest muligt på energien samt at udbygningen med vind og sol skal følge elforbruget. Så ekstra datacentre skal følges af ekstra vindmøller og solceller.

SF mener:

- > De nuværende datacentres løfter om at bidrage til udbygningen med el fra sol og vind skal følges op af realitetsforhandlinger så der ikke bare er tale om grønvaskning.
- > For datacentre, der endnu ikke er godkendte, skal det være et krav, at centreret skal finansiere den vedvarende energi og udbygning af elnettet, som centreret giver anledning til – udover et årligt basisforbrug på 0,3TWh. Princippet skal også gælde andre storforbrugere af el, men pt. er der ingen andre virksomheder i Danmark, der er bare tæt på at bruge 0,3TWh. Det skal undersøges, hvordan ordningen kan udformes uden at komme i konflikt med retslige forpligtelser.
- > Alle datacentre (og andre storforbrugere af el) skal have en obligatorisk energicertificering og en pligt til at fremlægge en bind-

ende plan for elbesparelser og nyttiggørelse af overskudsvarme.

- Datacentre, som ikke allerede er godkendt, skal placeres tæt på fjernvarmenet og selv betale tilslutning hertil.

Fakta: Tre datacentre bruger cirka ligeså meget strøm som en stor havvindmøllepark producerer.

CEMENT OG BYGGEMATERIALER

Cement er meget klimabelastende. Vi kommer næppe helt til at kunne undvære cement, men det er nødvendigt at sætte ind mod klimabelastningen:

SF mener:

- Der skal stilles krav til nye bygninger og anlæg om et samlet klima- og miljøregnskab for såvel de indgåede materialer som driften i hele bygningens levetid. Der skal bl.a. være krav om at byggematerialerne højst må have en nærmere fastsat klimabelastning. Kravene kan opfyldes fx gennem øget brug af træ og mindre brug af beton, kombineret med brug af cement med mindre klimabelastning. Kravene skærpes efterhånden som nye teknologier udvikles.
- For offentlige anlægsprojekter skal klimabelastning være en vigtig faktor ved valg af bud.
- Der skal forskes i mere klimavenlig cement og genbrug af beton – i samarbejde med Aalborg Portland

Fakta: Forskere på DTU har udviklet en cementtype med 30 pct. mindre klimabelastning. Hvis den holder i fortsatte tests vil den kunne reducere den globale klimaforurening med 10 gange Danmarks

samlede belastning.

FORSKNING

Der er brug for forskning i, udvikling af og demonstration af grønne løsninger. Med Energiaftalen fra 2018 blev midlerne til energiforskning genoprettet, men der er sandsynligvis brug for yderligere midler, ligesom det er helt centralt at forske mere i klimatiltag på landbrugsområdet.

SF mener:

- Det er centralt at der forskes i løsninger ikke kun på energiområdet men bredt på hele klimaområdet. Der er blandt andet brug for forskning i energilagring, energieffektivisering og metoder til fremstilling af grøn gas, optimering af biogasprocesser, klimavenlige landbrugsmetoder, opgørelse af materialers og fødevarer klimaforurening etc.

AFGIFTER

Energiafgifterne er vinde og skæve. De afspejler langt fra klimabelastningen og andre miljøomkostninger ved de forskellige former for energiforbrug. Blandt andet de venstreledede regeringers skattestop har forhindret en grøn omlægning af afgifterne. Fordelingsvirkningen af grønne afgifter skal kompenseres for borgere med lave indkomster.

SF mener:

- Energiafgifterne skal i langt højere grad fremme den grønne omstilling, hvorfor de skal omlægges, så de bedre afspejler klima- og miljøomkostninger. Omlægningen skal annonceres i god tid, så borgere og virksomheder har mulighed for at tilpasse sig

- > I dag betaler virksomhederne næsten ingen elafgift og begrænsede afgifter på varme. Det skal laves om, dog således at virksomheder, der konkurrerer med udlandet og har forholdsvis store energiomkostninger skal kunne fortsætte med lave afgifter såfremt de lader sig energicertificere
- > Bilafgifterne omlægges, herunder med indførelse af roadpricing afhængig af sted, tid, trængsel mv. og der indføres en flyafgift, jf. afsnit herom
- > Varmepumper fremmes ved yderligere at nedsætte elvarmeafgiften med 5 øre/KWh i forhold til det aftalte. Denne nedsættelse gælder kun for bygninger med installeret elvarmepumpe. Forslaget skal se på baggrund at den seneste stigning i elprisen. Såfremt elprisen skulle falde markant kan lempelsen fjernes igen.
- > Se endvidere afsnittet om landbrug for afgifter på landbrugets dieselforbrug og en fremtidig klimaafgift på landbruget
- > Grønne afgifter skal ledsages af social kompensation via den grønne check og eventuelt børnechecken

SF mener:

- > Al flyvning og skibsfart bør pålægges afgifter eller kvotekrav, som fuldt ud afspejler klimabelastningen, herunder fra vanddamp (kondensstriber)
- > EU's CO₂-kvotesystem, som langt om længe er begyndt at fungere skal strammes yderligere op gennem færre kvoter og /eller inddragelse af flere sektorer
- > Paris-aftalen bør skærpes, så alle lande (og EU) pålægges faste og ambitiøse reduktionsmål
- > Ideelt set bør der laves et globalt CO₂-kvotesystem. Som skridt i den retning bør de lande, EU, (amerikanske) delstater etc., der har et kvotesystem arbejde for at lægge disse kvotesystemer sammen og gøre det attraktivt for andre lande at tilslutte sig

Klimabistand skal forøges – mindst 3 mia. kr. ekstra i 2030 – og der skal oprettes en klimafond med billige lån til VE-anlæg og energisparende teknologi i fattige lande på i første omgang 10 mia. kr.

INTERNATIONALT

Europæisk og internationalt samarbejde er helt centralt på klimaområdet, fordi den globale opvarmning er helt ligeglad med grænser. Danmark skal tilbage som frontløber i EU's klimapolitik og skabe alliancer blandt de mest klimavenlige medlemslande. For udenrigsfly og –skibe er det internationale særligt vigtigt, men også når det gælder reguleringen af virksomheder, der konkurrerer med udlandet er fælles regler en klar fordel. Danmark skal støtte den grønne omstilling i fattige lande.

FINANSIERING:

Jo længere man ser frem i tiden, jo større usikkerhed er der om omkostningerne til en grøn klimapolitik. Følgende elementer indgår i finansieringen:

- > SF's forslag til [klimakonto](#), der afsætter 3 mia. kr. årligt til øget klimaindsats finansieret gennem en lille forhøjelse af arbejdsmarkedsbidraget og topskatten
- > En flyafgift, omlægning af bilafgifter og på sigt roadpricing finansierer overgang til elbiler mv. jfr. [SF's klima-transport udspil](#)
- > Puljer på i alt 750 mio. kr. pr. år i 2. halvdel af tyverne fra Energiaftalen bruges delvis til at finansiere forslagene på landbrugsområdet
- > [SF's grønne infrastrukturplan](#) finansieres af de midler, der er afsat til offentlige investeringer i tyverne, driftsgevinster samt ekstra indtægter fra overskud fra Sund og Bælt
- > SF's forslag om skovfond
- > Prioritering af forskningsmidler til energi- og klimarådet